

بِنامِ خدا

آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی از اختراعاتی برگزیده کشور

مقدمه

به منظور ایجاد محیطی مناسب برای پرورش استعدادهای فناورانه کشور و رونق فضای ابتکار و خلاقیت و در اجرای اقدام‌های ۲-۲-۵ و ۲-۲-۶ از سند راهبردی کشور در امور نخبگان، اختراعاتی برگزیده کشور مطابق مفاد این آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی می‌شوند.

ماده ۱: تعاریفها

برای رعایت اختصار، تعاریف‌های زیر در این آیین‌نامه رعایت می‌شود:

الف. بنیاد: منظور بنیاد ملی نخبگان است.

ب. بنیاد استانی: منظور هریک از بنیادهای نخبگان استان‌های کشور است.

ج. اختراع: منظور هریک از محصولات فکری مشمول فصل اول قانون «ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری» (موضوع مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۳) است.

د. مخترع: منظور هریک از اشخاص حقیقی یا حقوقی است که به لحاظ قانونی و بنا به اعلام مراجع رسمی، صاحب اختراع شناخته می‌شود.

ه. رویداد: منظور هریک از جشنواره‌ها، مسابقه‌ها، نمایشگاه‌ها و موارد مشابه است که به ارزیابی اختراعات می‌پردازد.

و. نهاد توانمندساز: منظور هریک از نهادها و دستگاه‌هایی (مانند پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و جهاد دانشگاهی) است که در فرایند پشتیبانی از اختراعات نقش دارد.

ماده ۲: هدف

هدف از شناسایی اختراعاتی برگزیده، توانمندسازی آنها به منظور رسیدن به محصولات دانش‌بنیان، ایجاد بازار برای آنها، تکمیل چرخه ملی نوآوری و تبدیل دارایی‌های فکری به ثروت است.

ماده ۳: اختراعاتی برگزیده

بنیاد همه ساله تعدادی از اختراعاتی کشور را در سه سطح زیر شناسایی و برای هریک، فرایند توانمندسازی ویژه‌ای را طراحی می‌کند:

الف. اختراعاتی سطح ۳: برگزیده از میان اختراعاتی ثبت شده در مراجع رسمی و حائز ویژگی‌های ماده ۴

- ب. اختراع‌های سطح ۲: برگزیده از میان اختراع‌های سطح ۳ و حائز ویژگی‌های ماده ۵
ج. اختراع‌های سطح ۱: برگزیده از میان اختراع‌های سطح ۲ و حائز ویژگی‌های ماده ۶

ماده ۴: اختراع‌های سطح ۳

الف. شناسایی: این دسته از میان اختراع‌های ثبت شده رسمی و از مسیر برگزاری رویدادهای معتبر (مانند جشنواره‌های مختلف ابداعات، اختراعات و ابتکارات) یا ارزیابی توسط کارگروه ارزیابی اختراعات و بر اساس معیارهای زیر شناسایی می‌شود:

- الف - ۱. میزان تازگی اختراع در سطح ملی و بین‌المللی
الف - ۲. طول عمر فناوری حاصل از اختراع
الف - ۳. آثار اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ناشی از به‌کارگیری اختراع
الف - ۴. قابلیت ورود به بازار و ارزش افزوده اقتصادی و اجتماعی حاصل از تجاری‌سازی اختراع
تبصره ۱: تشخیص مصادیق رویدادهای معتبر بر عهده بنیاد است.

ب. پشتیبانی: به منظور هدایت اختراع‌های سطح ۳، تسهیلات توانمندساز زیر به آنها اعطا می‌شود:

- ب - ۱. جایزه نقدی به منظور تقدیر از مخترع برگزیده
ب - ۲. تسهیلات مالی برای مواردی نظیر: تأسیس شرکت در زمینه اختراع و استقرار اولیه در مراکز رشد و پارک علم و فناوری با هدف تبدیل شدن به شرکتی دانش بنیان (نوپا)، تدوین نسخه تجاری‌سازی، کسب مجوزها و استانداردها، آشنایی با فرایند جذب سرمایه و بازاریابی و موارد مشابه
ب - ۳. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور» برای مخترع
ب - ۴. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «شناسایی و پشتیبانی از دانش‌آموختگان برتر دانشگاهی» برای مخترع
ب - ۵. اعطای تسهیلات فرهنگی - رفاهی به مخترع
تبصره ۲: ترکیب و شرح وظایف کارگروه ارزیابی اختراعات، بر اساس شیوه‌نامه‌ای است که به تصویب رئیس بنیاد می‌رسد.

ماده ۵: اختراع‌های سطح ۲

الف. شناسایی: این دسته از میان اختراع‌های سطح ۳ که صاحبان آنها موفق به «تأسیس شرکتی نوپا» در زمینه اختراع مورد نظر شده و مسیر توانمندسازی را با موفقیت طی کرده باشند، بر اساس معیارهای زیر شناسایی می‌شود:

- الف - ۱. دستیابی به نسخه تجاری‌سازی اختراع به منظور توجیه فنی و اقتصادی آن
الف - ۲. کسب مجوزها، تأییدیه‌ها و استانداردهای داخلی و خارجی
الف - ۳. میزان پیشرفت در تشکیل شرکت مرتبط با اختراع
الف - ۴. میزان پیشرفت اختراع در زمینه سرمایه‌یابی و بازاریابی

ب. پشتیبانی: به منظور هدایت اختراعاتی سطح ۲، تسهیلات توانمندساز زیر به آنها اعطا می‌شود:

- ب-۱. جایزه نقدی به منظور تقدیر از مخترع برگزیده
- ب-۲. اعتبار تجاری سازی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برای تحقق مواردی نظیر: کمک به رشد شرکت نوپا، ثبت بین‌المللی اختراع، میزان پیشرفت در زمینه تولید انبوه، کسب مجوزها و استانداردهای مرتبط، تسهیل فرایند نمونه سازی محصول (نیمه صنعتی)، آغاز فرایند تجاری سازی و موارد مشابه
- ب-۳. بهره‌مندی از امکان جذب دانش آموختگان برتر مشمول جایزه شهید تهرانی مقدم در شرکت تأسیس شده (مطابق مقررات بنیاد)
- ب-۴. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور» برای مخترع
- ب-۵. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «شناسایی و پشتیبانی از دانش آموختگان برتر دانشگاهی» برای مخترع
- ب-۶. اعطای تسهیلات فرهنگی - رفاهی به مخترع

ماده ۶: اختراعاتی سطح ۱

الف. شناسایی: این دسته از میان اختراعاتی سطح ۲ که مسیر توانمندسازی را با موفقیت طی کرده و منجر به تأسیس شرکت دانش بنیان شده باشند، بر اساس معیارهای زیر شناسایی می‌شود:

- الف-۱. تولید و فروش محصول یا فروش حق استفاده از اختراع
- الف-۲. جذب سرمایه‌گذار برای تولید انبوه و ارائه مدل سرمایه‌گذاری
- الف-۳. کسب مجوزها، تأییدیه‌ها و استانداردهای داخلی و خارجی
- الف-۴. میزان پیشرفت اختراع در ایجاد و توسعه بازار
- الف-۵. میزان رشد شرکت تأسیس شده

ب. پشتیبانی: به منظور هدایت اختراعاتی سطح ۱، تسهیلات توانمندساز زیر به آنها اعطا می‌شود:

- ب-۱. جایزه نقدی به منظور تقدیر از مخترع برگزیده
- ب-۲. تسهیلات مالی صندوق نوآوری و شکوفایی برای تحقق مواردی نظیر: گسترش شرکت دانش بنیان، انبوه سازی محصول، ایجاد و توسعه بازار، انتقال فناوری‌های مورد نیاز و موارد مشابه
- ب-۳. بهره‌مندی از امکان جذب دانش آموختگان برتر مشمول جایزه شهید تهرانی مقدم در شرکت تأسیس شده (مطابق مقررات بنیاد)
- ب-۴. بهره‌مندی از تسهیلات نظام وظیفه تخصصی دانش آموختگان برتر فناوری برای مستخدمان شرکت تأسیس شده (مطابق مقررات بنیاد)
- ب-۵. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور» برای مخترع

ب-۶. لحاظ امتیاز در آیین نامه «شناسایی و پشتیبانی از دانش آموختگان برتر دانشگاهی» برای مخترع

ب-۷. اعطای تسهیلات فرهنگی - رفاهی به مخترع

ماده ۷: تعداد برگزیدگان و میزان تسهیلات

تعداد اختراعاتی برگزیده در هر یک از سطوح سه گانه و میزان تسهیلات مادی مورد نیاز برای توانمندی هر دسته به طور سالیانه از سوی رئیس بنیاد تعیین می شود.

تبصره ۱: اعطای تسهیلات به مخترع (مخترعان)، مطابق ثبت رسمی اختراع، تعلق می یابد.

تبصره ۲: برگزیدگان این آیین نامه در مدت زمان سه سال پس از برگزیده شدن، برای آغاز بهره مندی از پشتیبانی های این آیین نامه فرصت دارند.

ماده ۸: اجرا و نظارت

داوری هر یک از سطوح اختراعاتی و فرایند اجرایی آیین نامه، مطابق شیوه نامه ای است که به تصویب رئیس بنیاد می رسد و بنیاد موظف است ضمن نظارت بر اجرای صحیح آیین نامه، هر ساله گزارشی از عملکرد آیین نامه را به هیئت امنای ارائه کند.

ماده ۹: تصویب و اجرا

این آیین نامه مشتمل بر یک مقدمه، نه ماده و شش تبصره در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۴ (و شرح تغییرات مصوب ۱۳۹۵/۴/۹ هیئت امنای) و نسخه اصلاح شده آن مشتمل بر یک مقدمه، نه ماده و چهار تبصره، در تاریخ ۱۴۰۰/۴/۲۳ به تصویب کمیسیون دائمی و مطابق مصوبه جلسه پنجم هیئت امنای (تبصره ۱ ماده ۳ آیین نامه کمیسیون دائمی)، در تاریخ ۱۴۰۰/۵/۶ به تصویب هیئت امنای بنیاد ملی نخبگان رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجراست.